

RENAAT BRAEM

Renaat Braem (1910-2001) geldt als één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de naoorlogse architectuur in België. De honderdste verjaardag van zijn geboorte, maar ook en vooral de vernieuwde aandacht voor de gebouwen en de figuur van Braem, vormen de aanleiding voor een waaier culturele initiatieven. Deze activiteiten willen enerzijds het gedachtegoed van Braem doen (her)ontdekken, terwijl ze anderzijds de reflectie op gang willen brengen rond de hedendaagse en toekomstige omgang met zijn realisaties, die inmiddels tot ons bouwkundig erfgoed zijn gaan behoren.

Braem was niet alleen een begenadigd architect die beeldbepalende gebouwen van het naoorlogse modernisme realiseerde. Hij had ook een tomeloos sociaal engagement en een scherpe pen die over België schreef als 'het lelijkste land ter wereld'. In al zijn projecten toonde Braem zich een veelzijdig ontwerper die telkens opnieuw oplossingen zocht voor de spanning tussen utopie en context, tussen individualiteit en collectiviteit, tussen dogmatisch modernisme en een meer organische architectuur. Zijn spitsvondigheid van zijn sociale en ruimtelijke analyses, het minutieus materiaalgebruik en zijn sculpturale vormtaal raken nog steeds aan het hedendaags architectuurdebat.

Universum

Om die reden brachten het Vlaams Architectuurinstituut (VAI) en het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven (CVAa) uitgebreid hulde aan de man en zijn werk met de architectuur- en fototentoonstelling *Renaat Braem 1910 2010*. Tot begin januari kon u in de nieuwe vleugel van *de Singel Art city* ontworpen door Stéphane Beel, het unieke universum van Braem leren kennen via zijn originele schetsen, collages en bouwtekeningen. Voor wie deze expositie heeft gemist zijn er gelukkig nog enkele (digitale) alternatieven.

Het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, bijvoorbeeld, publiceerde het ultieme overzichtswerk op basis van het volledige archief van *Renaat Braem*. Meer dan 300 projecten van de vroege jaren 1930 tot en met de jaren 1980 werden geïdentificeerd, geanalyseerd en uitgebreid geïllustreerd. De monografie is te koop in de boekhandel maar twee

hoofdstukken kunt u ook online consulteren op de Braem2010-website die speciaal is gewijd aan de diverse activiteiten die rond de architect in de steigers werden gezet. Het eerste deel, geschreven door Jo Braeken, handelt over zijn leven en werk. Het tweede is de oeuvre-catalogus waarin zowel Braems uitgevoerde als nooit gebouwde projecten aan bod komen.

Eigenzinnige modernist

Wie behalve de architect ook de modernist en cultuurcriticus Braem beter wil leren kennen, surft best naar *De Balans van Braem*. Het Architectuurarchief van de provincie Antwerpen presenteert op deze recent nieuwe website de kunstenaar aan de hand van zijn indrukwekkende stroom aan publicaties. Daarin vertolkte Braem zijn visie op de Belgische architectuur of zijn mening over hoogbouw, monumentenzorg, de Cogels-Osylei in Berchem en zoveel meer. De website put daarbij rijkelijk uit de collectie van het Architectuurarchief. Als extra portretteert deze site via interviews en ander beeldmateriaal uit het VRT-archief Braem als enthousiast verteller. Dit alles resulteert in een boeiende doorsnede van de Belgische architectuurgeschiedenis van de twintigste eeuw. Maar wél gewogen met de balans van Braem, en getoetst aan meer eigentijdse inzichten.

Wilt u na het lezen en bekijken van al dat fraais niet achter uw computer blijven zitten? Trek er dan op uit met de routekaart die de stad Antwerpen samen met VAI en CVAa ontwikkelde. Die leidt u naar een dertigtal bekende en minder bekende realisaties van Braem in Antwerpen, waaronder emblematische projecten zoals het Kiel, de Politietoren en het tentoonstellingspaviljoen van het Middelheimmuseum. De adressenlijst of de afhaalpunten waar je de routekaart kan vinden zijn terug te vinden op de Braem2010-website.

Eva Wuyts

2

**HOTSPOTS
OP HET WEB**

www.braem2010.be

www.debalansvanbraem.be

